

नेपाल सरकार
सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय
स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम
(LGCDP)

प. सं.:- ०६२१६३
घ. नं.:- ३४२

कार्यक्रम सम्बन्ध इकाई

सिंहदरवार, काठमाण्डौ ।

मिति: २०७३/१२

विषय: प्रतिवेदन पठाउने सम्बन्धमा ।

श्री जिल्ला विकास समितिको कार्यालय,
रसुवा/सिन्धुपाल्चोक/धादिङ/नुवाकोट ।
श्री नगरपालिकाको कार्यालय,
गोरखा/विपुल/निलकण्ठ ।

यस स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम (LGCDP-II) बाट २०७२ वैशाख १२ को विनाशकारी भूकम्प पश्चात उद्धार तथा राहत कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यकता अनुसार त्रिपाल, टेन्ट, खाद्य सामग्री खरिद तथा वितरण गर्न आवश्यक बजेट अख्तियारी प्रदान गरिएको व्यहोरा विदितै छ । उक्त बजेट खर्च गर्ने सम्बन्धमा राहत सामग्री खरिद, वितरण लगायतका अन्य कार्यहरूमा व्यापक अनियमितता भएको भनी अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले अनुसन्धान तथा छानविन गरी पेश गरेको प्रतिवेदन यसैसाथ संलग्न रहेको छ । उक्त प्रतिवेदनमा उल्लेखित तर्ह कार्यालयसंग सम्बन्धित बुँदाहरूका सम्बन्धमा अध्ययन तथा छानविन गरी यथाशिघ्र प्रतिवेदन पेश गर्नुहुन आदेशानुसार अनुरोध छ । सम्बद्ध प्रतिवेदन अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको website बाट पनि download गर्न सकिनेछ ।

रमेश शर्मा
प्रशासकीय अधिकृत

अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगद्वारा

मिति २०७२/४/३१ गते गठित छानबीन कार्यटोलीको प्रतिवेदन

२०७२ मंसिर

LGCDP सम्बन्धमा CIAA बाट आफ्नो प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका स्थानहरू:

सरकारी रकमको खर्चमा भ्रष्टाचार भएको भनी आयोगमा समेत उजुरी निवेदन पर्न आएको सम्बन्धमा ध्यानाकर्षण भई आयोगको मिति २०७२।०४।३१ गतेको निर्णय अनुसार छानवीन कार्यटोली गठन गरी राहत सामग्रीहरूको संकलन तथा वितरण बीचको सामन्जस्यता, राहत स्वरूप प्राप्त भएका रकमको उपयोग, भन्सार छुटमा आयात भएका राहत सामग्रीहरूको विक्री वितरणको अवस्था, दातृ निकायहरूबाट प्राप्त आर्थिक सहयोग एवं प्रतिबद्धता र उपयोग, नेपाल सरकारबाट विपद् व्यवस्थापनको लागि विनियोजित रकमको खर्चको अवस्था जस्ता विषयमा अध्ययन तथा छानवीन गरी प्रतिवेदन पेश गर्न निर्देश गरिएको थियो।

प्रतिवेदनको कार्यकारी सारांश खण्ड:

क) कार्यटोलीको निष्कर्ष

दाताहरूको फण्डको रूपमा रहेको Local Governance and Community Development Program (LGCDP) बाट संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले १ महिना भित्र उल्लेखित रकम उद्धार तथा राहत कार्यमा खर्च गर्ने गरी स्थानीय निकायहरूलाई खर्च गर्ने अख्तियारी दिएको रू.४८ करोड ९७ लाख रकम स्थानीय आवश्यकता अनुसार त्रिपाल, खाद्य सामग्रीहरूको खरिदमा खर्च गरेको देखियो।

अख्तियारमा परेको उजुरी

२८	१३१९७ २०७३/३/१	भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त प्रत्येक गा.वि.स लाई ९ लाख उपलब्ध गराएकोमा सो रकम रसुवाको धुन्चे गा.वि.स.ले हालसम्म नवाँडेको हुँदा कारवाही गरी पाऊँ।
३८	९४३ ०७२/५/१	सिन्धुपाल्चोक जिल्लाको जलविरे गा.वि.स. लाई नेपाल सरकारबाट ९ लाख निकास भएकामा गा.वि.स.को राजनैतिक संयन्त्र र कर्मचारीको मिलेमतोमा पातलो जस्ता ल्याई सो जस्ता वितरण नगरी नक्कली बिल बनाई पेश गरेको हुँदा छानवीन गरी कारवाही गरी पाऊँ।
५१	१८७३ ०७२/५/२३	सिन्धुपाल्चोक जिल्ला सिरुवारी गा.वि.स.को भूकम्प पीडितहरूको लागि आएको राहत रकम अनियमितता भएको हुँदा कारवाही गरी पाऊँ।

१३. गोरखा नगरपालिका

क्र. सं.	निकाय/कार्यालय	विनियोजित रकम	खर्च विवरण	खर्च रकम	खर्च प्रक्रिया	कैफियत
१	संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट	३००००००।-	त्रिपाल खरिद	३६०४५३८।-	सार्वजनिक खरिद ऐनको दफा ६६ बमोजिम सोझै खरिद।	त्रिपालको स्पेसिफिकेशन नभएको।
२	न.पा.को आन्तरिक श्रोतबाट	१८८६६५३	राहत ढुवानी खर्च	६६५००.००		
			खाना नास्ता बैठक खर्च	४९७१५.००		
			तथ्याङ्क संकलन खर्च	१६५९००.००		
			जिल्ला देवी प्रकोप उद्धार समितिलाई निकास	१००००००.००		
जम्मा		४८८६६५३.००		४८८६६५३.००		

Sarawagi Brothers, Birgunj बाट मिति २०७२।१।१८ मा तारपोलिन खरिद गरेको बिल

सि.नं.	विवरण	परिणाम	दर	जम्मा रकम
१.	तारपोलिन	२४५५२० व.फि.	६.८१	
जम्मा (भ्याट सहित)				१८९०५०४।-

Sarawagi Brothers, Birgunj बाट मिति २०७२।२।२२ मा तारपोलिन खरिद गरेको बिल

सि.नं.	विवरण	परिणाम	दर	जम्मा रकम
१.	तारपोलिन — १८x१५, १२०GSM	३०७८० व.फि.	६.८१	
जम्मा (भ्याट सहित)				२३६८६१।३३

गोरखा नगरपालिकाले सरावगी ब्रदर्स, वीरगञ्जबाट खरिद गरिएका तारपोलिन १२० जीएसएम (१८ फिटx१५ फिट) को प्रति वर्गफिटको भ्याटसहित रु.७.६९ का दरले खरिद गरेको; गोरखा नगरपालिकाले मिति २०७२।२।२२ गते तथा जिल्ला देवी प्रकोप उद्धार समितिले मिति २०७२।१।१७ गते एउटै आपूर्तिकर्ता सरावगी ब्रदर्स, वीरगञ्जबाट खरिद गरेको त्रिपालको मूल्य

(प्रति वर्ग फिट रु.६।४४) लाई तुलना गरी अध्ययन गर्दा गोरखा नगरपालिकाले खरिद गरेको तारपोलिनको मूल्य प्रति वर्गफिट रु.१.२५ बढी देखिन आयो।

गोरखा नगरपालिकाले सरावगी ब्रदर्श, वीरगञ्जबाट खरिद गरिएका तापोलिन १८X१५ फिटको प्रति वर्गफिटको भ्याटसहित रु.७.६९ का दरले खरिद गरिएको र उक्त तापोलिनमा १२० जीएसएम उल्लेख भएको र सोही आपूर्तिकर्ताबाट आपूर्ति भएको अर्को लटमा जीएसएम उल्लेख नभएको तर दररेट भ्याटसहित ७.६९ प्रति वर्गफिट मै खरिद भएको। गोरखा नगरपालिकाले मिति २०७२।२।२२ मा र जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिले मिति २०७२।१।१७ मा एउटै आपूर्तिकर्ता सरावगी ब्रदर्श, वीरगञ्जसँग तापोलिन खरिद गर्दा गोरखा नगरपालिकाले प्रति वर्गफिट रु.१.२५ बढीमा खरिद गरिएको देखियो। उक्त बढी मूल्य अनुसार जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति, गोरखाले खरिद गरेको मूल्य भन्दा गोरखा नगरपालिकाले खरिद गरेको २७६३०० वर्गफिट तापोलिनको रु. ३४५०९८।७० बढी मूल्य हुन आउने देखिन्छ ।

प्रत्येक गा.वि.स./न.पा.लाई विनियोजित रकमको खर्च सम्बन्धी विवरण:-

संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयमा रहेको दाताहरूको बास्केट फण्डबाट सञ्चालन हुने Local Governance and Community Development Programme अन्तर्गतको रकमबाट धादिङ जिल्लाका ४६ वटा गा.वि.स.हरूलाई रु.९,००,०००।- का दरले र धादिङ जिल्ला स्थित निलकण्ठ न.पा.को १३ वडाहरूमा वडा कार्यालय गठन भई नसकेकोले भूकम्प प्रभावित क्षेत्रमा तत्काल राहत सहयोग सञ्चालन कार्यविधि, २०७२ को परिच्छेद ८ बमोजिमको व्यवस्था अनुसार वडा संयोजकलाई पेशकी स्वरूप रकम उपलब्ध गराई खर्च

गरेको देखियो। उल्लेखित रकमको खर्च सम्बन्धमा हाल पे.फ. को क्रममा रहेको देखिएकोले के कसरी खर्च गरिएको छ भनी यकिन साथ भन्न सक्ने अवस्था देखिएन।

२.३ जिल्ला विकास समितिको कार्यालय,नुवाकोट

राहत सामग्रीहरूको प्राप्ति र वितरणमा अपानाईएको पद्धति:-

भूकम्पबाट पूर्ण रूपमा घर क्षति भएका पीडितहरूको लागि अस्थायी शिविर सञ्चालन गर्न जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिबाट सोधभर्ना लिने गरी जिल्ला विकास समितिको कार्यालय, नुवाकोटले रु. ४१,७०,५२९।- बराबरको रकमबाट त्रिपाल खरिदमा खर्च गरेको तथा स्थानीय संयन्त्रको सिफारिशका आधारमा पीडितहरूलाई वितरण समेत गरेको देखियो।

सि.नं.	विवरण	परिमाण	दर	जम्मा (भ्याट बाहेक)	खरिद प्रक्रिया
१.	त्रिपाल	३३३२के.जी.	३६९	१२,२९,५०८।-	ग्लोबल ट्रेडर्स, पर्सा

२.	त्रिपाल	४,२४,६९२ वर्ग फिट	५।७६	२४,४६,२२५।९२	आकास उद्योग, चितवन	प्लाष्टिक रामघाट
मूल्य अ.कर				४,७९,७९५।३७		
ढुवानी खर्च				१५,०००।-		
जम्मा खर्च रकम				४१,७०,५२९।२९		

नोट: उल्लेखित त्रिपालहरूको गुणस्तर आपूर्तिकर्ताले पेश गरेको विजक र जि.वि.स.को खरिद टिप्पणी आदेशमा खुलेको नदेखिएको; खरिद गर्दा अपनाउनु पर्ने अन्य आवश्यक प्रक्रियाहरू जस्तै नमूना संकलन, गुणस्तर परीक्षण गरेको नदेखिएको।

प्रत्येक गा.वि.स., न.पा. लाई विनियोजित रकमको खर्च गर्ने पद्धति तथा खर्चको स्थिति:-

संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयमा रहेको दाताहरूको बास्केट फण्डबाट सञ्चालन हुने Local Governance and Community Development Programme अन्तर्गतको रकमबाट नुवाकोट जिल्लाका ६१ वटा गा.वि.स.हरूलाई रु.९,००,०००।-का दरले र बिदुर न.पा. को ११ वटा कार्यालयहरूलाई प्रति वडा रु. २ लाखको दरले विनियोजन भएको रकम स्थानीय माग, वडा नागरिक मञ्चको सिफारिश आदिको आधारमा राहत जन्य सामग्रीहरूको खरिदमा खर्च गरेको देखियो।

१.४ श्रोत, प्राप्ति र वितरणमा देखिएका अनियमितता वा दुरूपयोग:

- रसुवा जिल्ला स्थित धैवुङ्ग गा.वि.स. मा राजनीतिक दल एवं वडा नागरिक मञ्चको सिफारिशमा भूकम्प पीडित परिचय पत्र वर्ग 'ख' लिएको भूकम्प पीडितलाई भूकम्प पीडित परिचय पत्र वर्ग 'क' बनाई जारी गरेको ७९ वटा भूकम्प पीडित परिचय पत्रको सम्बन्धमा सिफारिश कर्ता, उक्त परिचयपत्र जारी गर्ने गा.वि.स.सचिव एवं उक्त परिचय पत्र लिने व्यक्तिले अनियमितता गरेको देखिएको।
- जिल्ला विकास समिति, रसुवाद्वारा राहत सामग्री लोड अनलोड गरे वापतको शीर्षकमा खर्च गरिएको रकम रू. २,३८,०१४।- को भर्पाईमा गरिएका हस्ताक्षरहरू शंकास्पद देखिएको र एकै व्यक्तिले १६ घण्टा समेत काम गरेको देखिएकोले उल्लेखित कार्यालयबाट गरेको खर्च वास्तविक रहेको नदेखिएको।
- जिल्ला विकास समिति, रसुवाले भूकम्प पीडितको लागि खाद्यान्न खरिदमा पेश गरेको विजक भूकम्प गाएकै मिति २०७२।०१।१२ गते उल्लेख भएको देखिदाँ उक्त मितिमा खरिद गरिएको रू.३३,६००।- बराबरको खर्च रकम शंकास्पद देखियो।

- जिल्ला विकास समिति, रसुवाले त्रिपाल शीर्षकमा रु.१८,१९,४८०।- खर्च गरेको देखिएको; त्रिपाल खरिद भनिएकोमा Tarpauline वर्ग फिटमा खरिद गरेको देखिएको, उक्त Tarpauline को Invoice मा हातले लेखी विभिन्न साईज उल्लेख गरी संख्या समेत तोक्यो "For Earthquake Victim" भनी उल्लेख भएको हुंदा निःशुल्क प्राप्त हुन आएको हो वा खरिद गरी प्राप्त गरेको हो भनी यकिन हुन नसकेको साथै त्रिपालको GSM समेत उल्लेख भएको नदेखिएको।
- जिल्ला विकास समिति रसुवाको रोयल्टी व्यवस्थापन तथा वितरण शीर्षकबाट रु. ५०,००,०००।- खर्च गर्ने निर्णय भएकोमा लोड अनलोडमा रु.२,३८,०१४।-, ईन्धनमा ४,०३,४९४।-, ढुवानीमा ५,६३,९०५।-, खानाखाजामा १,२२,१२५।-, स्टेशनरीमा १,९४,७०१।-, खाद्यान्न खरिदमा ७,५०,६०७।-, त्रिपाल खरिदमा १८,१९,४८०।-, दै.भ्र.भत्तामा २,२७,३४५।-, पीडित सहयोगमा ३,९४,०००।-, विविधमा २८,३४०।-, छपाईमा १,९०,१७९।-, गल/पिक खरिदमा ४,५७,९७१।-, एम्बुलेन्समा ४१,३५५।- र प्राविधिक टोलीको खर्चमा ३,००,०००।- खर्च गरेको देखिएको। यसरी जि.वि.स.ले राहत सामग्री खरिद गर्दा खर्च गरेको रकम मध्ये त्रिपाल खरिद गरेको विलमा For Earthquake Victim उल्लेख गरेको पाईएको र लोड अनलोड शीर्षकमा एकै दिनमा एकै व्यक्तिले ८ घण्टाका दरले २ सिफ्टमा काम गरेको र तिनै व्यक्तिहरूलाई राहत वितरण अवधि भरको लागि भुक्तानी गरिएको खर्चलाई स्वभाविक मान्न सकिएन।
- उल्लेखित राहत सामग्रीहरू सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ (४) बमोजिम छोटो प्रक्रियाद्वारा सोझै बजारबाट खरिद गरेको पाईयो।

प्रत्येक गा.वि.स.लाई विनियोजित रकमको खर्चको स्थिति:-

रसुवा जिल्लामा रहेका १८ वटा गा.वि.स.हरूलाई LGCDP कार्यक्रम अन्तर्गत निकासी भएको रकम रु. ९,००,०००।- (प्रति गा.वि.स.) को तुलनात्मक विवरणः

५. धुन्चे	चिनी	२९८० kg	रु. १,७३,३४५।-	सोझै	भट्ट सप्लायर्स नुवाकोट र श्रेष्ठ सप्लायर्स धुन्चे	खर्च भएको कुल रकममा रु.४०९५१।८० को विल देखिएन
	तेल	२८७२ प्याकेट	रु. ३,१६,८८०।-			
	आयोनून	८२० प्याकेट	रु. १७,६९०।-			
	चियापत्ति	३५८ kg	रु. १,१७,६००।-			
	ढुवानी घरभाडा		रु. १,५४,८००।-			
६. राम्चे	चामल	६५० बोरा	रु. ७९,६२५०।-	सोझै	शुभलाभ स्टोर्स नुवाकोट	
	ढुवानी		रु.४५,८००।-			
	स्टेशनरी र खाना		रु.५७,९५०।-			
७. हाकु	खाने तेल	१५८४ लि.	रु.१,७१,७०५।६०	सोझै		२८६९९।०७ पैसा थप भ्याटमा खर्च गरेको ।
	साबुन	३१६८ पिस	रु.४९,०५६।४८			
	नून	१५८४ पोका	रु.२६,९२८।-			
	दाल	१५८४ kg	रु.२,५३,४४०।-			
	मसला	७९२ kg	रु.२,६९,२७५।५६			
	ढुवानी र घरभाडा		रु.८१,०००।-			
	खाना		रु.१८,५७६।-			

९. यासाँ	चामल	२२० बोरा	रु.२,५३,०००।-	सोझै	वजरङ्ग स्टोर्स ढुङ्गे नुवाकोट	रु. ९०००००। मध्ये रु.७५३७४२।५९ को विल भौचर फेला परेको बाँकी रु.९४६२५७।४९ को विल भौचर नदेखिएको ।
	विभिन्न साईजका HDP पाईप	८१०० मी.	रु.२,२५,९५५।८९		वजरङ्ग सप्लायर्स वटार	
	हयान्ड व्लाडर मेशिन	५ वटा	रु.९९,२०४।३५		गौतम ओभरसिज टेकु	
	पानी टयाङ्गी	१००० लि.को ३ थान	३५,९१०।२७		जगदम्बा वटार	
	ढुवानी खर्च		रु.९४,५५६२।-			
	खाना खर्च		रु. ७४,९१०।-			
११. भोर्ले	१६/२० mm HDP पाईप		रु.२,१४,७३३।९०	सोझै	जगदम्बा प्लाष्टिक ईन्डस्ट्रिज चितवन	रु. ९०००००।- मध्ये रु.८१७०६४।९२ को विल भौचर फेला परेको बाँकी रु.८२९३५।०८ को विल भौचर नदेखिएको ।
	वालिटन जग	१५०० सेट	रु.४,९५,००१।०२		वैद्य ईन्टरनेशनल धुन्चे	
	ढुवानी		रु.६५,८००।-			
	खानाखर्च / स्टेशनरी		रु.४९,५३०।-			

१८. सरमथली	दाल	७०० kg	९९,६२२।-		वजरङ्गी स्टोर्स ढुङ्गे नुवाकोट
	तेल	१४८० लि.	१,५८,८७८।-		
	ढुवानी		५,७२,२४४।-		
	खाना		६९,२७६।-		

- LGCDP अन्तर्गत प्रति गा.वि.स. निकास भएको रु. ९,००,०००।-बाट राहत सामग्री, ढुवानी, खाना/ खाजा समेतमा खर्च भएको; सरमथली गा.वि.स.ले ढुवानी शीर्षकमा अस्वाभाविक रूपमा रु. ५,७२,२४४।-खर्च गरेको देखिएकोले सम्बन्धित निकायबाट उल्लेखित खर्चहरूको अनुगमन हुनुपर्ने देखियो ।

भाग ५

निष्कर्ष तथा सुझावहरू

५.१. निष्कर्ष:

५.१.४ संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय तथा मातहत निकायहरू:

Local Governance and Community Development Programme (LGCDP) को रकम खर्च सम्बन्धमा:

- संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले दाताहरूको बास्केट फण्डको रूपमा रहेको Local Governance and Community Development Programme (LGCDP) को बजेटबाट खानेपानी, औषधि, अस्थायी आवास, खाद्य व्यवस्थापन, शौचालय, सरसफाई लगायतका शीर्षकमा खर्च गर्ने गरी भूकम्प अति प्रभावित क्षेत्रका म.न.पा./उ.म.न.पा./न.पा. अन्तर्गतका वडा कार्यालयहरू तथा गा.वि.स.हरूलाई मापदण्ड बनाई रकम विनियोजन गरी १ महिना भित्र उल्लेखित रकम उद्धार तथा राहत कार्यमा खर्च गर्ने गरी अख्तियारी दिएको पाईयो तर उल्लेखित रकमको खर्च सम्बन्धमा कतिपय न.पा. तथा गा.वि.स.हरूले अन्य शीर्षक जस्तै- राहत सामग्रीहरूको ढुवानी समेतमा खर्च गरेको, कतिपय खरिदहरू अस्वभाविक र तत्काल स्थानीय बजारमा उपलब्ध हुन नसक्ने प्रकृति र परिमाणको सामान खरिद गरेको तथा खरिद गरिएका केही कर बिजकहरू बनावटी र नक्कली हुन सक्ने प्रारम्भिक अनुसन्धानबाट देखियो।

जिल्ला विकास समितिको कार्यालय, म.न.पा.,उ.म.न.पा., न.पा., वडा कार्यालय तथा गा.वि.स.हरूबाट गरिएको खर्च रकम सम्बन्धमा:

- स्थानीय स्तरका कार्यालयहरूले राहत तथा उद्धार सम्बन्धी अत्यावश्यक वस्तुहरूको खरिद गर्दा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ६६ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १४५ मा उल्लेख भएको संक्षिप्त कार्यविधि अपनाई खरिद कार्य गरेको पाईयो तर उल्लेखित कार्यविधिहरू नियमसंगत र विद्यमान परिस्थितिमा अत्यावश्यक देखिए पनि सबै जिल्ला र कार्यालयहरूबाट ऐन, नियमको मर्म र भावना अनुरूप खरिद गरेको देखिन आएन। उल्लेखित रकमको खर्च गर्दा स्थानीय माग र आवश्यकताको आधारमा त्रिपाल, चामल, जस्तापाता लगायतका राहत सामग्रीहरूमा खर्च गरेको देखियो भने खरिद गरिएका सामग्रीहरूको फरक-फरक मूल्य रहेको, सम्बन्धित निकायबाट हालसम्मपनि खरिद कार्यको अनुगमन नभएको, खरिद गरिएको सामग्रीहरू सबै वितरण भैसकेको, खर्च गरिएको रकमको हालसम्म पनि पेशकी फछ्यौट नगरेको पाईयो।

५.३. सुझावहरू:

५.३.३ सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयसँग सम्बन्धित:

- नेपाल सरकारले संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयका लागि दाताहरूको बास्केट फण्डको रूपमा रहेको [Local Governance and Community Development Program \(LGCDP\)](#) अन्तर्गतको बजेटबाट खानेपानी, औषधि, अस्थायी आवास, खाद्य व्यवस्थापन, शौचालय, सरसफाई लगायतका शीर्षकमा खर्च गर्ने मापदण्ड बनाई भूकम्प अति प्रभावित जिल्लाहरूका सिमालाई आधारमानी [रु.४८ करोड ९७ लाख](#) निकास गरेको कारण कतिपय छिमेकी जिल्लाहरूका पीडितहरू समेत राज्यले उपलब्ध गराएको उल्लेखित सुबिधाबाट बञ्चित हुन पुगेको; जिल्ला सिमाना भित्र पनि भूकम्पको प्रभाव एकै किसिमको नदेखिएकोले केन्द्रबाट रकम निकास गर्दा जिल्ला सिमानालाई भन्दा पनि पीडितहरूलाई आधार मान्नु पर्ने देखिदा सो सम्बन्धमा सम्बन्धित मन्त्रालयको ध्यानाकर्षण गराई निकास भएको रकमको खर्च सम्बन्धमा सम्बन्धित निकायबाट प्रभावकारी अनुगमन तथा छानवीन हुन संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई निर्देशन दिन उपयुक्त हुने।

- शीघ्र पुनर्लाभ कामका लागि नगद कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७२ ले प्रत्येक गा.वि.स., न.पा. हरुले भूकम्प प्रभावित व्यक्तिहरु सो पुनर्लाभ कार्यक्रममा सरिक भए बापत् जिल्लाको प्रचलित ज्याला दरले २० दिन सम्मको ज्याला बराबरको रकम प्रत्येक प्रभावित परिवारलाई काममा सहभागी गराई रकम प्रदान गर्नु पर्ने भनिए बमोजिम निर्देशन प्रवाह गरिएकोमा भूकम्प प्रभावित कुनै पनि जिल्लाहरुबाट सो कार्यक्रमको कार्यान्वयन भएको देखिएन। प्रकोप पीडित व्यक्तिहरु आफै पुनर्स्थापित हुन श्रम गर्ने कार्यले उनीहरुमा प्रकोपको पीडा कमी हुने तथा आपतकालिन पुनर्स्थापनाको सरकारी अभियानमा बजेटको समेत सदुपयोग हुने देखिएकोले आगामी दिनहरुमा मन्त्रालय स्तरबाट निर्माण भएको नीति तथा दिईएको निर्देशन प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने गराउने तर्फ संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालयले विशेष पहल गर्नुपर्ने।
- जिल्ला विकास समितिको कार्यालय, रसुवाले त्रिपाल शीर्षकमा गरेको खर्च रु.१८,१९,४८०।- को कागजात हेर्दा विजकमा फरक फरक हस्तलीपि रहेको, बिलमा गुणस्तर नखुलेको, नमूना संकलन नगरिएको; तथा कर विजकमा "For Earthquake Victim" समेत उल्लेख भएकोले उल्लेखित त्रिपाल राहत स्वरूप आएको हुन सक्ने प्रारम्भिक अनुसन्धानबाट देखिएकोले सम्बन्धित निकायबाट थप छानवीन हुनुपर्ने।